

Franc Križnar

JANKO BARLÈ (1869. – 1941.) – ŽIVOT, RAD I USPJESI

(UZ 150. GODIŠNJICU ROĐENJA) *

Sažetak

Janko Barlè, slovenski rimokatolički svećenik, izdavač, povjesničar, etnograf, (glazbeni) pisac, botaničar i glazbenik, rođen je (Budanje kod Vipave, 12. 3. 1869.) i djelomično školovan u Sloveniji; sve do 1884., kada se, preko Karlovca, trajno preselio u Zagreb. Ondje je završio teologiju, a mladu misu je slavio i bio zaređen 26. srpnja (i 13. kolovoza u Podzemelju) 1892. Iako je svoj vlastiti stvaralački vrhunac ostavio susjednim Hrvatima, on je čitav život ostao tijesno vezan s rodnom mu Slovenijom. U glazbi je bio autodidakt, ali se razvio u reformatora hrvatske crkvene pjesme. U okviru etnografskoga rada, Barlè je važan za slovensku zbirku Karla Štrekelja *Narodne pesmi / Narodne pjesme*, a u Hrvatskoj i kao autor članaka i urednik (1914. – 1941.) crkvenoga (glazbenoga) časopisa *Sveta Cecilija*.

Ključne riječi: svećenik, izdavač, povjesničar, etnograf, botaničar, glazbenik, Slovenija, Hrvatska

Izvlaček

Janko Barlè, slovenski rimskokatolički duhovnik, publicist, zgodovinar, etnograf, (glasbeni) pisec, etnobotanik in glasbenik je bil rojen (Budanje pri Vipavi, 12. 3. 1869) in deloma šolan v Sloveniji; vse do 1884, ko je za vedno odšel prek Karlovca v Zagreb. Tam je končal bogoslovje in pel nov mašo 26. jul. (in 13. avg. v Podzemlju) 1892. Četudi je svoj (po)ustvarjalni vrhunec zapustil sosedom Hrvatom, je vseskozi ostal tesno povezan s Slovenijo. V glasbi je bil avtodidakt, razvil pa se je v reformatorje hrvaške crkvene pesmi. V okviru etnografskega dela je najbolj pomemben za slovensko zbirko Karla Štreklja *Narodne pesmi*, na Hrvaškem pa kot avtor in urednik (1914-1941) crkvene (glasbene) revije *Sv. Cecilija*.

Ključne besede: duhovnik, publicist, zgodovinar, etnograf, etnobotanik, glasbenik, Slovenija, Hrvašk

Uvod

(Slovenski rimokatolički) Svećenik, izdavač, povjesničar, etnograf, etnolog, (glazbeni) pisac, botaničar i glazbenik (enciklopedist) Janko Barlè rođen je 12. ožujka 1869.¹ u, nekadašnjoj župnoj kući, a

u Barlèovo vrijeme učiteljskoj kući, u selu i župi Budanje kod Vipave (u Notranjskoj

u Zagrebu. Ondje je imao priliku od 4. do 9. veljače 2018. konzultirati većinu Barlèove građe koja se inače nalazi u najmanje dvjema državama: u Hrvatskoj i Sloveniji (arhivi, groblje, Hrvatska radiotelevizija – HRT, Muzički informativni centar – MIC, Nacionalna i sveučilišna knjižnica – NSK, drugi arhivi i knjižnice, muzeji i dr.).

¹ ŠAK Ž Bud MKK 3 (krsna knjiga; No. 48) i ŠAK Ž Bud SA 5 (str. 106).; bez drugih i daljnjih podataka jer se Janko B. kao jedva 3-godišnjak s ocem već preselio u Podzemelj u Beloj krajini pa s ovom (prvom) župom nikada više nije imao bilo kakvih boravišnih veza.

* U ovom istraživanju i (izvornom) znanstvenom članku (na slovenskom jeziku) pridonijeli su Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti (HAZU) u Zagrebu te *Slovenska akademija znanosti in umetnosti (SAZU; Oddelek za mednarodno sodelovanje in znanstveno koordinacijo)* u Ljubljani. Uz njihovu pomoć autoru je bio omogućen 6-dnevni boravak

Franjevačka gimnazija u Novom Mestu u 17. st.

Karlovac, gimnazija.

zapravo u Julijskoj krajini / Furlanija – Julijska krajina). Otac mu je bio Ivan, učitelj, a majka Ivana (rođ. St/e/rniša), oboje iz Gorenjske.² Budanje leži uz podnožje planine Kovk iznad ceste Ajdovščina – Vipava, a ispod ceste Ajdovščina – Col u općini Ajdovščina, na najvjetrovitijem dijelu Zgornje Vipavske doline. Ondje, u Budanjama, s obzirom na to da se kao jedva 3-godišnjak (1877.) s ocem i majkom (koji su imali ukupno desetero djece – šest sinova i četiri kćeri: Janko, Gustav, Alojz, Danko, Slavko, Videk, Matilda, Pavlina, Marica i Linca) preselio u Podzemelj (u Bijeloj krajini), svojega pravoga djetinjstva nije imao. Od rodne kuće, nekadašnje učiteljske, u Budanjama, ostala je još samo (ukrašena) stijena kao zid; sve ostalo je priključeno susjednoj kući Budanje 79, gdje je tada bila crkvena vlast (ž. c. sv. Nikolaja /sve od 1899./, Budanje kod Vipave).³

Od djetinjstva i rane mladosti (Budanje, Podzemelj i Novo Mesto) pa sve do svećenika (u Karlovcu i Zagrebu, gdje je i umro i pokopan)

Otada je bio uključen u svoj novi bora-višni kraj. Jedan od biografa (Nenad Jelen-

čić, Podzemelj)⁴ njegovo rođenje smješta u Podzemelj (br. 7), a danas se zna da to nije točno. Onamo (u Podzemelj) se čitava obitelj preselila zbog očeve učiteljske profesije, a onda i kao ravnatelja škole. Razumljivo je da su roditelji tako brojne obitelji s desetero djece⁵ imali mnogo briga kako preživjeti, odgojiti djecu i postaviti ih na vlastite noge. Sa školskim radom i zaradom od vlastita vrta, otac je pokrivao potrebe brojne obitelji. Poslije, kada je Janko već bio svećenik, obitelji je pomagao i on (posebno sestri Tilki, koja je bila stalno bolesna).

Podzemelj je naselje u općini Metlika, koja je od njega udaljena samo šest kilometara. Jankov otac, ravnatelj, još se potom selio.⁶ »[...] Jer je bila njegova obitelj (oca Ivana i majke Ivane) vrlo brojna i muzikalna, on je osnovao pjevački zbor baš iz svoje vlastite obitelji. Žena (Ivana, rođ. Strniša iz Toplica) bila je već od mladosti crkvena pjevačica. Kada ju je Ivan poučavao pjevanju, zamolio ju je za ruku. I u visokoj starosti (na primjer u 84. go-

² Za Ivana B., rođ. 15. 10. 1841. u Pirničama (kod Smlednika), v: matična knjiga krštenih *Status animarum* Smlednik, R XI. 1812-1847., str. 199 (NŠAL).

³ Izjava, informacija svećenika Andreja Vovka u Budanjama 38, 5271 Vipava (usp. elektroničko pismo autoru, 27. 1. 2018.; čuva autor). Vlasnik je danas Niko Kodele, Budanje 79, 5271 Vipava.

⁴ Usp. elektroničko pismo, 12. 2. 2018.; čuva autor.

⁵ Neki podatci navode i 11 [9] djece (Ferjančič, F., 1931., str. 14): »[...] trije so umrli, in sicer dva v zgodnji mladosti, hčerka Pavlina pa že poročena. Osem jih še vedno živi /1931./ [...]»

⁶ Tunjice/Nevlje, (ponovno) Budanje (1867. – 1872.), (ponovno) Podzemelj (1872. – 1893.), Šmihel (kod Novoga Mesta (1893. – 1903.); umirovljen (Ferjančič, Isto, str. 14).

dini) imala je lijep glas, a ujedno i izvrsnu memoriju... U Podzemelju, točnije u crkvi, žena je pjevala sopran, kći Pavlina alt, kći Matilda tenor, sin Janko alt i otac bas. Bilo je to stvarno nešto idealno kada je otac s članovima svoje obitelji na koru uveličavao čast Božju! [...]»⁷

U Podzemelju je Janko krenuo u školu (15. 10. 1878.), iako mu zapravo još nije bilo ni 7 godina (6 i pol godina).⁸ Iz svjedožbe o završenom prvom razredu osnovne škole (u Podzemelju) uočene su sljedeće ocjene: moralnost (vrlo dobar), čitanje (vrlo dobar), brojenje (vrlo dobar), pisanje (vrlo dobar), pjevanje (vrlo dobar) i tjelesna vježba (dobar).⁹ Niti tako dobro niti očekivano s obzirom na to da je Janko bio sin učitelja, čak ravnatelja. Unatoč tomu, već je kao osnovnoškolac u Podzemelju, u Beloj krajini, Štrekelju¹⁰ počeo slati narodne pjesme (ŠZ IV. a, 7) i pripovijetke te tri zagonetke (ŠZ 7/27; 9/146; 156.8). Objavljivao je i u *Dolenjskih novicah / Dolenjske novine* (1886., 1888., 1891., 1892. i 1914.), *Vrtcu/Vrtiću* (1887. – 1894.), *Angel/j/čku* (1889., 1900. – 1903., 1905. – 1906.) i dr.

U Podzemelju na Kupi/Kolpi, selu kod Gradeca, Barlè je upoznao susjedne Hrvate i počeo je s osnovnim školovanjem (narodna škola) i nastavio ga u (njemačkoj nižoj) gimnaziji u Novom Mestu (1879. – 1884.). Poslije toga otišao je u Karlovac (1884. – 1886.).¹¹ Ondje je sreo Slovenca Frana Serafina Vilhara Kalskoga. »[...] Kada sam došao u karlovačku gimnaziju i onda uz Slovence profesore Steklasu, Lipeža i Vambergera našao tamo Vilharovog sina Franju Serafina

koji je tada u gimnaziji i u realci učio pjevanje, ja sam vrlo rado na njih prenio svu ljubav i poštovanje koje sam gajio od njegova oca. Ovo poštovanje još se je pojačalo kad sam ugledao prvi svezak njegovih skladbi, opsežno izdanje s različitim sadržajima i bogatom opremom kakvog do tada još nije bilo ni na hrvatskom ni na slovenskom glazbenom području. Znam da sam se razveselio svakoga petka poslije podne kada sam odlazio u gimnaziju na sat pjevanja gdje nas je Vilhar podučavao. Uz ostale hrvatske pjesme, iz naših đaćkih grla, hrvatski su zvučale i druge Vilharove pjesme.«¹²

Višu gimnaziju (1886. – 1888.) i teologiju (1888. – 1892.) Barlè je završio u Zagrebu. U ljeto 1886. (krajem kolovoza, kada je bio primljen u zagrebačko sjemenište) razbolio se od trbušnoga tifusa od kojega je bolovao do kraja prosinca (1886.). Uz redovito školovanje Barlè se školovao i u glazbi. Najprije kod oca, koji je bio orguljaš u Novom Mestu, a potom kod franjevca p. Hugolina Sattnera.¹³ Franjevci su bili prvi koji su mu u Novom Mestu ucijepili ljubav za lijepu književnosti (otac Ladislav i otac Florentin) i glazbu (otac Hugolin Sattner). Peti i šesti razred gimnazije nastavio je u Karlovcu, i nešto malo kod F. S. Vilhara Kalskoga. Sedmi i osmi gimnazijski razred (1886. – 1888.) Barlè je nastavio i završio maturom u Nadbiskupijskom liceju u Zagrebu kao njihov učenik. Na teologiju se upisao uz potporu svećenika u Podzemelju. U tamošnjem bogoslovnom/glazbenom društvu »Vijenac« učio je svirati violinu. Čak i više: postao je (redoviti) član toga glazbenoga društva.¹⁴ U Zagrebu je bio i član Zbora duhovne omladine zagrebačke. Ondje, u Zagrebu, studirao je teologiju: 1888.

⁷ Isto, str. 15.

⁸ Elektroničko pismo, 12. 2. 2018.; čuva autor.

⁹ *Šolski zapisnik*, 1875/76 (ZAL, Enota za Dolenjsko in Belo krajino, Novo Mesto).

¹⁰ Slovenski jezikoslovac i skupljač slovenskih narodnih pjesama / dr. / Karel Štrekelj (1859. – 1912.).

¹¹ Baš u vrijeme kada je odande (iz gimnazije) otišao slovenski orguljaš, pijanist, skladatelj, pedagog i zborovođa Fran Serafin Vilhar Kalski (1852. – 1928.); u Karlovcu je bio tri godine: 1881. – 1884.

¹² Vilhar, 1928./4, str. 226.

¹³ Slovenski skladatelj (1851. – 1934.).

¹⁴ Od njegova osnivanja (1839.) pod prvotnim imenom »Skladnoglasje«, vodeće u hrvatskim pjevačkim društvima, gajio je još dodatnu suradnju i čak prijateljstvo sa skladateljima Ivanom pl. Zajcem, Vatroslavom Kolanderom, Franjom Duganom i dr. (Kolarić, 1982., str. 27).

–1892. i postao učenik njihova Nadbiskupijskoga bogoslovnoga sjemeništa.¹⁵ Godine 1891. prvi put je kao bogoslov putovao u Prag i ondje se još više oduševio svom ljepotom, »zlatnim Pragom« (crkve, *Narodni divadlo*, galerije i izložbe, izleti, Vltava...). Mladu misu slavio je 26. srpnja 1892. u zagrebačkoj katedrali. Na nju je došla bliža i daljnja rodbina, učitelji i svećenici iz Novoga Mesta i Podzemelja. Toga se događaja prisjećao njegov otac: »[...] Pjevali su iz *Cecilije*¹⁶ jednostavne, ali lijepe pjesme koje su dobro naučili zajedno s orguljama. Dvije do tri skladbe za muški zbor su bez orgulja. Pjevat će i Danček, Konrad i Novakov Jože koji je dobar basist. Kasnije su se njima priključili još Gregorač, Bartelj i Šetina. Tako se pripremao veliki dan mlade mise. Svečanost je uspjela prekrasno. U korespondenciji se (koja je ostala u vlasti dr. Kamila Dočkala u Zagrebu; op. a., FK!) sačuvalo pet brzojava: iz Ljubljane, Vipave, Požege i Obermühla (današnja Austrija) [...]«¹⁷. Mladu misu slavio je još jednom 13. kolovoza (1892.) u domaćem Podzemelju.¹⁸

Slavlje je prošlo i mladi svećenik morao je u svijet, na rad, kamo ga je vodila dužnost. Njegovo prvo svećeničko službeno mjesto bilo je ono kapelansko u Garešnici (kod Bjelovara u Hrvatskoj, 1892. – 1893.). Ondje si je lijepo uredio sobicu i odmah se predao pastoralnomu radu. Posebnu brigu odmah je posvetio crkvenomu pjevanju. Puk je sam podučavao lijepomu zajedničkomu pjevanju i ubrzo je postigao dobre rezultate. Time se pohvalio i u Češkoj. Budući da mu je trebala violina, a svoje nije imao, zamolio je svojega oca u Podzemelju i on mu je poslao jednu od svojih starih *citar*. Zanimao se i za harmonij, za koji je molio savjet učitelja Bohumila Červeneka u Češkoj. On mu je savjetovao da ne kupuje stari, nego

novi instrument. Novac za njega posudio mu je otac Ivan iz Podzemelja. Učitelj mu je uredio kupnju harmonija Jana Tučeka iz Kutne Hore i pored toga mu je poslao još popriličnu količinu crkvenih skladba za orgulje i pjevanje. Također, već je u Garešnici počeo s prikupljanjem narodnih pjesama te si je u svoj notes brižno bilježio pjevače i pjevačice koji su mu otpjevali određene pjesme. Imao je dar za gotovo svaku granu umjetnosti (i znanosti).¹⁹ U Garešnici nije bio dugo, već ga je 18. kolovoza (1893.) pozvao zagrebački biskup Janko Pavlešić.²⁰ Od rujna (1893.) bio je najprije pomoćnik vjeroučitelja za osnovne škole u Zagrebu; među ostalim (1895. – 1905.) i u Zavodu za gluhonijeme. Dok je bio mlad, rado je pjevao (bas).²¹ Među njegovim brojnim profesionalnim i privatnim prijateljima bio je i poznati hrvatski i međunarodno afirmirani violinist Zlatko Baloković.²²

Već 1893. došao je u Nadbiskupijski ured u Zagrebu: najprije kao vjeroučitelj, nadbiskupijski notar i arhivar. Kao vjeroučitelj najprije je službovao u Zavodu za gluhonijemu djecu. U Nadbiskupijskom uredu bio je od 1911. kao aktuar – bilježnik Nadbiskupskoga duhovnoga stola i nadbiskupov tajnik, od 1913. do 1938. voditelj nadbiskupijske kancelarije – tajnik (ravnatelj) Zagrebačke nadbiskupije: 1904. prebendar,²³ 1911. tajnik nadbiskupa, a od 1916. kanonik zagrebačke katedrale, ravnatelj nadbiskupijske tiska-

¹⁹ *Isto*, str. 9.

²⁰ *Isto*.

²¹ »[...] I lijepo je pjevao. Duže vrijeme bio je koralist Prvostolne crkve u Zagrebu. Pohranjena je odluka sjednice Prvostolne crkve od 6. 6. 1897. kojom su Janko Barlé i Alojzij Zadravec na prijedlog Franje Kostonjeva, ravnatelja kora, imenovani za koraliste s godišnjom nagradom od 300 forinti. Obojica bili su dobri pjevači. Obojica bili su i prijatelji. Jedan i drugi uživali su naklonost pokojnog kanonika kustosa dr. Feliksa Suka te su u njegovoj kuriji uživali ugodne satove. [...]« (Dočkal, *Isto*, str. 11).

²² (1895. – 1965.; *Isto*, str. 12).

²³ Prebendar, viša crkvena služba, dohodci iz takvog posla.

¹⁵ *Isto*.

¹⁶ Ovdje se misli na dvije crkvene pjesmarice Antona Foerster (1837. – 1926.): *Cecilija*, 1. dio (1901.) i 2. dio (1884.; dLib, NUK Ljubljana).

¹⁷ Dočkal, 1941., str. 8.

¹⁸ Kolarić, 1982., str. 28.

re i predsjednik Cecilijanskoga društva za hrvatske biskupije. Tu je ostao gotovo punih 50 godina i u samoj crkvenoj hijerarhiji neprestano je napredovao. Pored toga napredovao je i u izvancrkvenim područjima, u civilnim društvima. Bio je još dopredsjednik Hrvatskoga zemaljskoga glazbenoga zavoda, odbornik tamošnje Filharmonijske družbe. Bavio se i beletristikom, lijepom književnošću, crkvenom poviješću, zdravstvom, etnografijom i poviješću glazbe. Beletristička postignuća rezultat su njegove kulture i života, a najbolja im je oznaka ljubav prema prirodi povezana s rodoljubljem, slovenskim i hrvatskim.

Za svoj dugogodišnji, bogat i uspješan rad na mnogim područjima primio je više nagrada, priznanja, časni imenovanja i dr.: nekoliko godina bio je osobni tajnik nadbiskupa dr. Antuna Bauera (1856. – 1937.; 1911. –), ravnatelj Nadbiskupskoga duhovnoga stola (1912. – 1940.), savjetnik izvjestitelj NDS-a (1913.) i kanonik Prvostolnoga zagrebačkoga kaptola (1916. – 1941.).²⁴ Zbog toga je Barlè živio (u Zagrebu) u kanoničkoj kuriji na Kaptolu br. 1. Bio je i arhiđakon²⁵ dubički,²⁶ tajnik sinode (1925.),²⁷ član Družbe »Braća hrvatskoga zmaja« 1905. – 1940.,²⁸ časni predsjednik Kola hrvatske književnosti, predsjednik društva »Dobrotvor«, predsjednik HKD-a sv. Jeronima, dopisni član Trgovačke industrijske komore, dopisni član JAZU²⁹ (1922. – 1941.), član Hrvatske bogoslovne akademije (1922. – 1923.), član

zagrebačkoga Društva čovječnosti.³⁰ Od izravnih nagrada, odlikovanja i priznanja izdvojimo barem neka: časni predsjednik NDS-a (1910.), 1939. počašćen je naslovom apostolskoga prabilježnika. Na to mjesto ustoličio ga je nadbiskup Alojzije Stepinac³¹ 3. kolovoza 1939. u svojoj privatnoj kapeli. Dva najviša crkvena priznanja Barlè je dobio od pape Benedikta XV. *Cameriere d'onore in abito paonazzo* (1914.), a papa Pio XII. imenovao ga je apostolskim protonotarom (1939.).³²

Umro je u Zagrebu 18. veljače 1941. od skleroze u svojoj kanoničkoj kuriji na Kaptolu. Pokopan je na zagrebačkom gradskom groblju Mirogoj u zajedničkoj kanoničkoj³³ grobnici.

Barlèov (glazbeni) rad

Barlè je sa spisateljstvom počeo vrlo rano, već kao srednjoškolac. U svojim početnim i ranim djelima bio je tijesno povezan sa slovenskom kulturnom sferom. Prvih godina, 1897. – 1899. u slovenskim je časopisima redovito izvještavao o hrvatskim i srpskim književnim novostima.³⁴ Napisao je i objavio nekoliko kraćih crtica: najprije na slovenskom jeziku, a vrlo brzo i na hrvatskom jeziku (pjesme, crtice, putopisne bilješke i uspomene na pojedine književnike i njihove radove). Bio je i dopisnik mjesečnika za književnost, umjetnost i prosvjetu *Slovan/Slaven* (1887.),³⁵ središnjega literarnoga časopisa – mjesečnika za lijepu književnost, književnost i kritiku (*Ljubljanski Zvon*).³⁶ Tu su bile objavljene prve Barlèove ra-

²⁴ Imenovan je 26. 3., a prisegnuo je 29. 4. 1916.

²⁵ Prvi đakon u kršćanskoj hijerarhiji, biskupov zamjenik.

²⁶ Dubica se nalazi u Hrvatskoj, danas u Sisačkomoslavačkoj županiji.

²⁷ Koncil u Katoličkoj Crkvi, biskupski crkveni sabor.

²⁸ Družba je bila osnovana 16. 11. 1905. Utemeljenje družbe bilo je 28. 2. 1906. na Novoj vesi br. 14. Barlèovo ime u Družbi bilo je Prazmaj Budanjski. Barlè je bio prvi meštar/majstor, učitelj, kapelan družbe.

²⁹ 6. 4. 1922. – 1941.

³⁰ Član njegove uprave (1927. – 1940.). Dana 9. 3. 1937. blagoslovio je temeljni kamen za njihovu zgradu Društva čovječnosti u Derenčinovoj ul. 32 (Ul. Crvenoga križa 6).

³¹ Zagrebački nadbiskup i kardinal (1898. – 1960.), 1937. –.

³² Dočkal, 1941., str. 9.

³³ Od kanonik, viši dostojanstvenik u katoličkoj crkvenoj hijerarhiji.

³⁴ Sve, naravno, već iz Zagreba, gdje je bio sve od godine 1886.

³⁵ Izlazio je u Ljubljani, 1902. – 1917. (dLib.si).

³⁶ Izlazio je u Ljubljani, 1870. – 1945. (dLib.si).

sprave iz povijesti glazbe, muzikološki prilozi i pogledi na suvremeni glazbeni život (1891., 1892.). Potom u *Slovenskim večernicama / Slovenske večernice* (1890. – 1892.), u vodećom časopisu političkoga katolicizma *Slovenac/Slovenec*³⁷ (crtice i prijevodi iz češkoga te iz ruskoga jezika; 1891. – 1895., 1898., 1901. – 1914.), *Koledar družbe sv. Mohorja* (1893. – 1902.), *Danica koledar* (1900. – 1937.), *Lovec/Lovac* (1921. – 1923.), *Jutro* (1929.), *Obitelj* (1929. – 1930., 1935. – 1936.) i *Kres/Krijes* (1931. – 1932.). Rezultate istraživanja objavljivao je u periodičkim časopisima *Zgodovinski zbornik / Povijesni zbornik* (1892.). U prvom stručnom časopisu za povijest *Izvestja Muzejskega društva za Kranjsko / Izvješća Muzejskog društva za Kranjsku* (1883. – 1899., 1901., 1905., 1908.) objavio je povijesne prikaze, u slovenskom književnom mjesečniku *Dom in svet / Dom i svijet*³⁸ (1892., 1888. – 1910., 1914.), *Letopisu Matice slovenske / Ljetopisu Matice slovenske* (1889., 1893.), *Domoljubu* (1894., 1906), *Slovenskem gospodarju / Slovenskom gospodarju* (1911.) i *Ljudski mladini Slovenije / Ljudskoj omladini Slovenije* (1889. – 1893) etnografske priloge. Barlèove glazbene rasprave bile su objavljene još u *Pjevačkom vjesniku* (1909.), *Agramer Tagbalttu / Zagrebačkom dnevniku* (1913.), *Narodnim novinama* (1913., 1914.), *Novinama* (1915.), *Novoj Evropi / Novoj Europi* (1922.) i dr. Od 1895. većinom je pisao u hrvatskim časopisima, posebno članke o hrvatskoj crkvenoj povijesti,³⁹ o općoj⁴⁰ i kulturnoj povijesti, a napose o zdravstvu.⁴¹ To mu je omogućavao dugogodišnji rad u Nad-

biskupijskom arhivu i pristup arhivu zagrebačkoga kaptola.⁴² Tu su bili podatci i građa o povijesti i prošlosti Zagreba, Turopolja, Slavonije, Zagrebačke biskupije, hrvatskih pavlina, franjevac i isusovaca i druge povijesne teme. Barlè je objavljivao i u *Katoličkom listu* (1894., 1919.), *Obzoru* (1896., 1912., 1915.), *Prosvjeti*⁴³ (Zagreb; 1897. – 1907., 1909. – 1910.), *Carnioli* (1911., 1915.), *Bogoslovskoj smotri* (1913., 1930.), *Nastavnom vjesniku* (1921.), *Narodnoj starini* (1923., 1930., 1933.), *Narodnoj politici* (1927. – 1929.), *Hrvatskoj straži* (1929., 1930., 1936.), *Prilozima za književnost, jezik, istoriju i folklor* (1933.), *Pohodu* (1934. – 1935.), *Jugoslavenskom istorijskom časopisu* (1935.), *Almi mater Croatica* (1937.), *Građi za povijest književnosti Hrvatske* (1938.), *Viestniku Hrvatskog arheološkog društva* (1905. – 1914.), *Vijencu* (1897., 1902., 1913.) *Vjesniku Kr. Hrvatsko-slavonsko-dalmatinskog zemaljskog arhiva, Vitezoviću* i dr. Priloge iz povijesti liječništva objavljivao je u *Liječničkom vjesniku* (1901. – 1912., 1931.), *Farmaceutskom vjesniku* (1907. – 1909., 1912.), *Glasi apotekarstva* (1923. – 1924.), *Prijatelju prirode* (1924.) i dr., a osobito u *Društvu sv. Jeronima*, kojem je bio na početku i tajnik, a potom i urednik knjiga.⁴⁴ Samostalno je izdao knjige *Slike i uspomene sa sela* (1900.) i *Volajsko jezero* (1910.).

Neke svoje članke potpisivao je šiframa i pseudonimima: -e, -e-, B., -r-, Jan-ko Podgorec i Janko Komar. Bio je i urednik *Književnoga društva sv. Jeronima*, a od 1913. do 1940. časopisa *Sveta Cecilija*. To je postao vodeći glazbeni časopis u Hrvatskoj, u kojem je Barlè objavio najveći dio svojih muzikoloških rasprava te u skladu s razumijevanjem hrvatskih ce-

³⁷ Izlazio je u Ljubljani, 1873. – 1945. (dLib.si).

³⁸ Izlazio je u Ljubljani, 1888. – 1944. (dLib.si).

³⁹ Npr. *Povijest župa i crkava zagrebačkih 1, 2*, 1896., 1899.; *Zagrebački arcidjkonat*, 1900.; *Popis župa u Donjoj Slavoniji*, 1903.

⁴⁰ Knjiga o Josipu Jurju Strossmayeru, 1900. (1815. – 1905.); bio je hrvatski /bosansko-srijemski/ biskup od 1849. do smrti i političar.

⁴¹ O zdravstvu u Zagrebu, 1902.; o franjevačkim ljekarima i ljekarnicima, 1907.; o kugi, 1912.

⁴² Katedrale.

⁴³ Izvještavao je i o slovenskoj književnosti.

⁴⁴ Kod toga je društva 1900. izdao knjigu o J. J. Strossmayeru i zbirku crtica *Slike i uspomene sa sela*. Njegova *Povijest župa i crkava zagrebačkih* počela je izlaziti već 1896., *Povijest turopoljskih župa* izišla je pak 1911.

cilijanaca potaknuo proučavanje i oživljavanje kontinuiteta hrvatskoga glazbenoga stvaralaštva i pogleda u glazbenu kulturnu prošlost dugu tri stoljeća.

Godine 1921. postao je dopisni član (JAZU) HAZU. Nadalje, bio je i član Društva hrvatskih književnika. Ali najvažnija su njegova glazbena nastojanja, pa Barlè slovi za reformatora hrvatske crkvene glazbe. Istraživao je i stariju slovensku i hrvatsku glazbu te o tome napisao i objavio brojne rasprave, npr. o latinskim i hrvatskim pjesmama Nikole Krajačića (1915.), o Antonu Foersteru i Ipavcima (1909.),⁴⁵ *Pavlinску pjesmaricu* (1917.), uređivao je crkveni glazbeni časopis *Sveta Cecilija* (1914. – 1941.) itd. Kao (glazbeni) povjesničar istraživao je stariju hrvatsku i slovensku crkvenu povijest i glazbu te napisao i objavio brojne rasprave; npr. o zborniku latinskih i hrvatskih crkvenih pjesama u tri izdanja (*Cithara octochorda*⁴⁶), dvije rasprave o *Pavlinskoj pjesmarici* (1644.; 1916. – 1917.)

⁴⁵ *Ipavci (obitelj)*, pretisak iz *Doma i svijeta*, 22 (1909.; Valjak, 1970., str. 24).

⁴⁶ Ovo je tiskani zbornik crkvenih napjeva na kajkavskom narječju hrvatskoga jezika na latinskom jeziku i latinici. *Cithara octochorda* (gitara sa osam struna) ima simbolički naslov. Naime, napjevi su raspoređeni u okviru osam odsjeka, koji uglavnom slijede crkveni kalendar. Prvi odsjek sadrži adventske, drugi božićne, treći korizmene, četvrti uskršne, peti nedjeljne, šesti marijanske, sedmi svetačke i osmi mrtvačke napjeve. Zbornik datira iz 18. st. i najopsežniji je zbornik ove vrste na hrvatskom jeziku iz onoga vremena. Doživio je tri izdanja: prva dva u Beču 1701. i 1723., a treće u Zagrebu 1757. Svako novo izdanje opširnije je od prethodnoga. Sastavljač zbornika nije objavljen ni u jednom izdanju, a Vinko Žganec i Albe Vidaković smatraju da bi to mogao biti zagrebački kanonik i povjesničar Toma Kovačević (1664. – 1724.), barem prvih dvaju izdanja. Međutim autor trećega izdanja, prema mišljenju Franje Dugana (1874. – 1948.), svećenika, hrvatskoga (kajkavskoga) pisca i matematičara, mogao bi biti Mihajl Šilobod Bolšić (1724. – 1787.), autor priručnika za učenje gregorijanskoga korala *Fundamentum cantus gregoriani* (1760.). Napjevi su zapisani u četiri (notne) crte. U oba bečka izdanja upotrijebljena je još uvijek kvadratna koralska notacija, a u zagrebačkom (trećem) izdanju napjevi su zapisani rombičnom koralskom notacijom. Zagrebačko izdanje bilo je tiskano u tiskari Antona Reinera po narudžbi zagrebačke katedralne crkve.

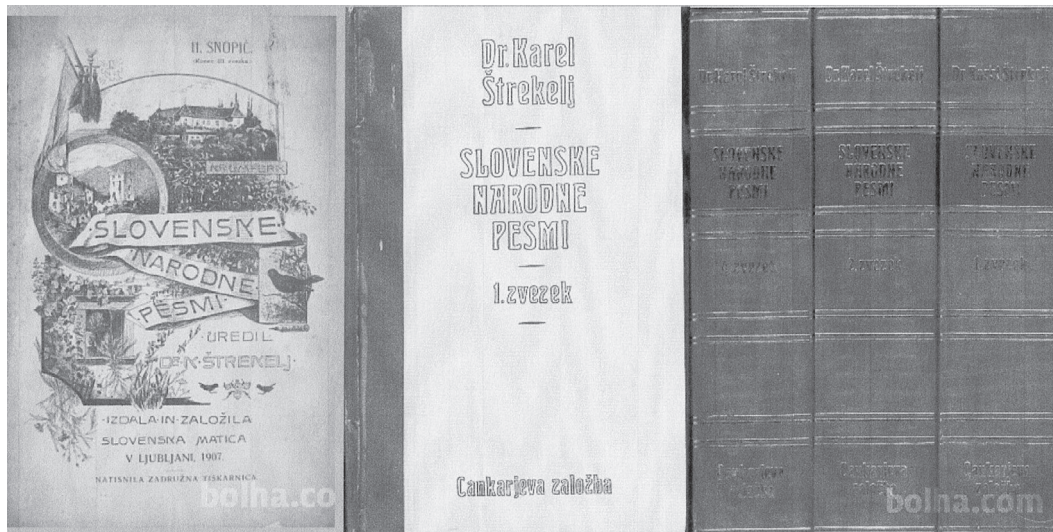
Janko Barlè 1887. u Zagrebu (MUO Zagreb).

i o Antonu Foersteru (1918.). Iako je (stalno) živio i radio u Zagrebu, redovito se vraćao u rodnu Sloveniju; barem u blisku mu Belu krajinu, od Podzemelja pa sve do Novoga Mesta, gdje je ostala njegova čitava rodbina. Do kraja života bio je u kontaktu sa (živom) braćom i sestrama: bratom Konradom, ravnateljem, učiteljem i školskim nadzornikom u Metliki, bratom Gustavom, predstojnikom okružnoga suda u Novom Mestu, bratom Vidom, bankarskim činovnikom u Novom Mestu, bratom Alojzjem, žandarmerijskim pukovnikom, bratom Dankom, nekadašnjim ekonomskim činovnikom na posjedu kneza Windischgratza u Podsredi na Kozjanskom, sestrom Maricom, učiteljicom, sestrom Matildom, redovnicom u Gorici (s. Admirabilis), sestrama Karolinom i Lincom.⁴⁷

Etnografski rad

Barlèov etnografski rad važan je za poznavanje Bele krajine, odakle je potekao, kao i za etnološka i botanička i leksiko-

⁴⁷ Dočkal, 1941., str. 12.

Štrekeljeva zbirka *Slovenskih narodnih pjesama*, Ljubljana, 1895. – 1923. – 1925., Slovenska matica i reprint Ljubljana, 1980., Cankarjeva založba.

loška istraživanja. U Beloj krajini, kamo je često dolazio iz Zagreba, prikupljao je narodnu predaju: zapisao je priličan broj pjesama, koje je objavio Karel Štrekelj u svojoj zbirci *Slovenske narodne pesmi / Slovenske narodne pjesme*. Godine 1889. Barlè je objavio raspravu o ženidbenim običajima u Beloj krajini, a 1893. o belokranjskim pisanicama.

Najveći Barlèov rad te vrste moguće je naći u već spomenutoj Štrekeljevoj zbirci u kojoj je objavljeno 8686 radova, pjesama, od čega čak 230 Barlèovih. Za sve četiri knjige prikupio je brojne (narodne) pjesme iz Bele krajine – Podzemelja, ali i iz Gorenjske, Novoga Mesta, a ovdje su još crkvene, vojničke i dr. pjesme. Može se zaključiti da nema Štrekeljeva poglavlja u kojem Barlè ne bi bio prisutan, sa svojim tekstovima a ne s napjevima, budući da oni po pravilu uopće nisu objavljeni: pripovjedne pjesme, ljubavne pjesme, poskočice, pjesme za posebne prilike, kolendarske i božićne pjesme, kolendarske pjesme za Sveta tri kralja, krijesne i ladarske pjesme, ivanjske pjesme, pjesme s kojima se blagoslivljaju vinogradi, pjesme s kojima se blagoslivlja polje, pjesme koje se pjevaju ispred kuće, obredne mrvice, pokladne šale, zagovori, svatovske pjesme, pivske pjesme

i pjesme u veselom društvu, zdravice i pobožne pjesme, pijanac hvalisavac, pjesme o veseljaku i siromahu, pjesme za mrtve, naricaljke za mrtvima, pjesme o Bogu, Presvetom Trojstvu, Duhu Svetom, Isusu, Mariji, za različite blagdane, hodočasničke pjesme, vojničke pjesme, pjesme koje se odnose na novije povijesne osobe i događaje, pjesme o različitim nevojničkim staležima i o njihovom radu, dječje pjesme, pjesme o neženjenim i zakonskim staležima, šaljive i zabavne pjesme i dr.⁴⁸

Izravnu povezanost među »našim« K. Štrekeljem i J. Barlèom vidimo i u tome što je prvi – Štrekelj – posvetio svoju zbirku (4 knjige) hrvatskomu jezikoslovcu jugoslavenske vokacije,⁴⁹ prvaku slavenske filologije Vatroslavu Jagiću (1838. – 1923.).

Urednik časopisa *Sveta Cecilija* (u Zagrebu): 1914. – 1941. i autor članaka

Barlè je više godina bio (1914. – 1941.),⁵⁰ najdulje od svih dosadašnjih urednika, urednik glavnoga hrvatskoga crkvenoga glazbenoga časopisa *Sveta Cecilija*, a

⁴⁸ Štrekelj, 1895. – 1923.

⁴⁹ Imenovanje na službeno mjesto.

⁵⁰ Cvetko, 1964., str. 251.

ujedno i predsjednik hrvatskoga Cecilijanskoga društva. Hrvatsko Cecilijansko društvo bilo je ustanovljeno 1877. i odmah je počelo izdavati svoj najstariji (hrvatski) časopis za liturgijsku glazbu *Sveta Cecilija*, 1877. Na *Svetu Ceciliju* Barlè se člancima usredotočio već od 1907. godine pa sve tamo do 1940. U njegovu cjelokupnom (glazbenom) djelovanju najvažniji je njegov rad kao urednika *Svete Cecilije*. Kao što je već poznato, to je časopis za duhovnu crkvenu glazbu s glazbenim (notnim) priložima. *Sveta Cecilija* u vremenu Barlèova urednikovanja, i zbog njegova osobnoga kao i nemaloga izvanrednoga doprinosa brojnih suradnika, bila je podignuta na razinu vodećega glazbenoga časopisa, ne samo u Hrvatskoj nego i na cjelokupnom ondašnjem južnoslavenskom području, na području nekadašnje Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca. U *Svetoj Ceciliji* Barlè je objavio najveći dio svojih muzikoloških rasprava i studija, premda po svojem obrazovanju nije bio te profesije. U njima je, u skladu s razumijevanjem hrvatskih cecilijanaca, proučavanje i propagiranje crkvenih pjesama pomaknuo daleko naprijed.⁵¹ Glazbeni sadržaji njegovih tekstova (od najstarijega prikaza Kuhačeve⁵² monografije o Lisinskom⁵³ iz 1888. pa do posljednjega – nekrologa Martinu Boreniću iz 1939.) dotiču se ravnopravno kako slovenske tako i hrvatske glazbe. Odmah po preuzimanju uredništva *Svete Cecilije*, Barlè je objavio svoje dvije najvažnije studije: *Crkveno pjevanje o. Nikole Krajačevića* (1915.) i *Pavlinska pjesmarica* (1916. – 1917.), koje odlikuje temeljitost i znanstvena akribija.⁵⁴ Zbog toga ih možemo prihvatiti kao svojevrsan most između ranih ovovrsnih Kuhačevih radova i

onih kasnijih npr. D. Plamenca.⁵⁵ Opseg tih Barlèovih članaka varira od kratkoga zapisa (bilješke) do opsežnoga referata, studije kao što su to npr. *O drugom izdanju Citharae octochordae* i *Pavlinska pjesmarica*. Različiti su i sadržaji. Među njima nalazimo:

- kratke vijesti kao rezultat praćenja domaćega i tuđega tiska (stručni radovi)
- dokumente o glazbi i glazbenicima s kratkim ili dužim komentarima
- biografske članke o (hrvatskim, slovenskim, srpskim i tuđim) glazbenicima
- jubilejne i nekrološke prikaze uglednih glazbenika
- tematiku *Cecilijanskoga društva*, kojemu je i sam bio dugogodišnji predsjednik
- opsežne muzikološke ili točnije muzikološko-etnomuzikološke komparativne rasprave, studije
- kombinacije svih spomenutih vrsta.⁵⁶

U tim prinosima određena građa Barlèovih članaka je danas s klasificiranih područja:

- povijest o glazbi (npr. pismo V. Lisinskoga, pozornost na talent J. Štolcera Slavenskoga⁵⁷ i pratnja njegova rada do 1928.)
- muzikologija (povezana sa etnomuzikologijom)
- glazbena publicistika.⁵⁸

U zasluge Hrvatskomu cecilijanskomu društvu, *Svetoj Ceciliji* i njezinu uredniku Barlèu pripada što su promovirali hrvatsku zborsku crkvenu glazbu. To se u vremenu između dva rata, baš u vremenu Barlèova urednikovanja, pokazalo u nastanku više novih (pjevačkih) zborova i njihovih dostignuća. U svim tim primjerima imamo u vidu visoku umjetnič-

⁵¹ Špralja, str. 28 (*Leksikon*, 2011.).

⁵² Hrvatski etnomuzikolog Franjo Kuhač (1834. – 1911.).

⁵³ Hrvatski skladatelj Vatroslav Lisinski (1819. – 1854.).

⁵⁴ Pretjerana preciznost, savjesnost, brižljivost.

⁵⁵ Hrvatski muzikolog Dragan Plamenac (1895. – 1983.).

⁵⁶ Županović, str. 28 (*Leksikon*, 2011.).

⁵⁷ Hrvatski skladatelj (1896. – 1955.).

⁵⁸ Županović, *Isto*.

ku reproduktivnu razinu. U tom pogledu hrvatski su cecilijanci na čelu s predsjednikom Barlèom i časopisom *Sveta Cecilija*, opet s Barlèom, u ovom slučaju kao urednikom, udružili svoje snage i postigli već spomenute uspjehe u ondašnjem razvoju crkvenoga zbornoga pjevanja u Hrvatskoj.⁵⁹

Budući da je i *Sveta Cecilija* izlazila s notnim prilogom, njezino se uredništvo godine 1936. pohvalilo kako su u vremenu od 30 godina izlaženja objavili 416 izvornih radova i 105 harmonizacija. Unatoč navođenju autora – skladatelja objavljenih skladba, među njima nisu objavljeni neki najvažniji hrvatski skladatelji i njihovi radovi iz onoga vremena: Blagoje Bersa (1873. – 1934.), Josip Hatze (1879. – 1959.), Vjekoslav Rosenberg Ružić (1870. – 1954.), Antun Dobronić (1888. – 1955.), Ivan Matetić Ronjgov (1880. – 1955.), Božidar Širola (1889. – 1956.) i dr. To govori da se možda *Sveta Cecilija* (s urednikom J. Barlèom) više (po)trudila s izborom autora i njihovih naslova u književnom dijelu časopisa, a na glazbenom dijelu (notni priloz) zadovoljila se jedva znanim autorima – skladateljima, uglavnom amaterima.⁶⁰ No na kraju je urednik Barlè sam najzaslužniji kako za dobre tako i za manje dobre, tj. slabe strane izlaženja *Svete Cecilije* jer ju je uređivao sam, bez uredničkoga vijeća. Ako ništa drugo, uspio je bar s njezinim ponovnim izlaženjem te s brojem pretplatnika, s autorima članaka i financijama. To mu je uspijevalo svih 27 godina uređivanja (1914. – 1941.).⁶¹

... I drugo...

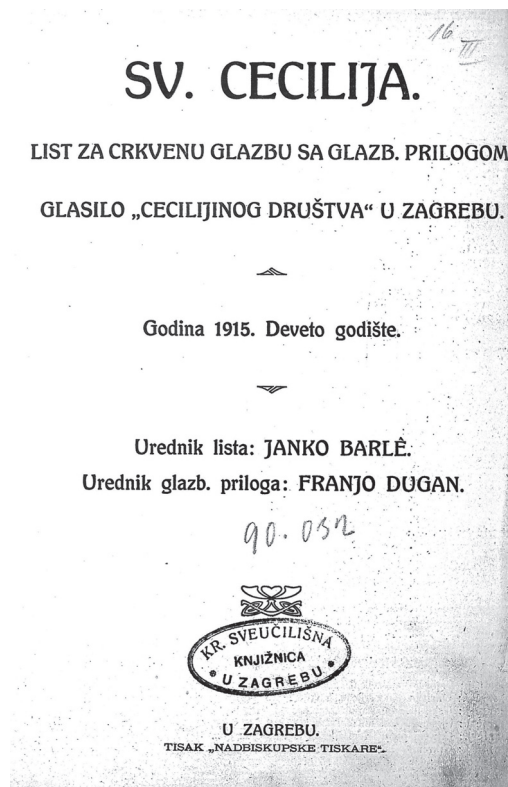
Središnji i pionirski rad, za koji je više desetljeća na terenu i na izvorima⁶² pri-

⁵⁹ Demović, 1982., str. 39.

⁶⁰ Isto, str. 39–40.

⁶¹ Isto, str. 42.

⁶² Slovenski povjesničar i književnik – barun Janez Vajkard Valvasor (1641. – 1693.), *Slava Vojvodine Kranjske* (rukopisne liječničke i ljekarske knjige), 1689.

Naslovnica *Svete Cecilije*, Zagreb, 1915., br. 1, koji je već uredio J. Barlè.

kupljao građu, zbirka je slovenskih naziva za bilje. U abecedno uređenom popisu, objavljenom u *Zborniku za narodni život i običaje Južnih Slavena*⁶³ i samostalno (1937.), sabrao je više od 600 naziva i usporedio ih s onima iz drugih izvora, zajedno oko 3000 naziva. Njegova građa je točno lokalizirana, a uz nazive biljaka zapisana je i njihova upotreba, često i s njima povezane priče, praznovjerja i recepti. Ova zbirka dragocjena je s imenoslovnoga, etnobotaničkoga i etnomedicinskoga vidika.

U radu *Prinosi slovenskim nazivima bilja* Barlè je iz brojnih izvora sabrao slovenske biljne nazive, a kod toga pak je naveo i izvore, tj. krajeve odakle su potekli. U njegovoj (djelomičnoj) ostavštini⁶⁴ pronađeni su i notesi, njegova izvorna rukopisna građa s umetnutim suhim cvijećem (herbarijski pohranjeni cvjeto-

⁶³ 30/2, 1936. i 31/1, 1937.

⁶⁴ Nadbiskupijski arhiv, Zagreb.

vi i listovi), zapisi pjesama i notnih fragmenata.⁶⁵

Upozorio je na narodnu pjesmu i na glazbu ugarskih Hrvata, budući da je posebno podržavao gradišćanske hrvatske učenike, a njegov prijatelj bio je i pisac Martin Borenić.⁶⁶

Zaključak

Već bibliografija radova J. Barlèa daje naslutiti da je riječ o iznimnom i raznorodnom stvaratelju različitih autorskih i stručnih područja: povijesnih radova ukupno je 236 (crkvena povijest: 79 na slovenskom i 17 na hrvatskom jeziku; medicinska povijest 13 radova; glazbena povijest 127 radova), a daleko je najviše onih iz glazbene povijesti; 6 književnih radova (monografije) i 11 knjižnih reprinta iz časopisa.⁶⁷ Tu je i cijeli niz uredničkih radova, najviše opet u *Svetoj Ceciliji* (1914. – 1941.), 27 godina.⁶⁸

Barlè spada u slovensku kulturnu sferu najviše po svojem početnom, ranom radu. Poslije je sav svoj interes i istraživanje posvetio hrvatskim kulturnim, a posebno glazbenim problemima, iako na svoju rodnu Sloveniju nikad nije zaboravio. U njoj je imao mnogo prijatelja i iz godine u godinu dolazio je k njima u posjet.

Svojim životom i svestranim djelovanjem Barlè je čvrsto utkan u hrvatsku opću i glazbenu kulturu. Budući da je objavljivao svoja djela u hrvatskim i slovenskim publikacijama, on je na najbolji mogući način povezivao Hrvate i Slovence. Time je utvrđivao spoznaju o vlastitoj nacionalnoj i kulturnoj pripadnosti. Dva naroda smatraju ga svojim: hrvatski

i slovenski. I to s punim pravom, jer je i jednima i drugima ostavio bogate plodove svojega srca i uma. Slovenija mu je dala život, Hrvatska pak polje rada i vječno počivalište. On sam djelatno je ljubio oba naroda. Kao svećenik svojega vremena i prostora razvio je najrazličitiju djelatnost. Među ostalim bio je član 27 (civilnih) kulturnih društava.⁶⁹ Premda je počeo od neke vrste glazbenoga autodidakta, diletanta,⁷⁰ razvio se tijekom rada i cjelokupnoga (glazbenoga) opusa do izvrsnoga muzikologa, etnomuzikologa i glazbenoga povjesničara.⁷¹ Njegov rad na tim područjima obuhvaća oko 130 djela, bibliografskih jedinica, objavljenih najviše u *Svetoj Ceciliji*. Tu je još 12 knjiga, monografija.⁷²

Pored toga, ostavio je Barlè trajan spomenik (hrvatskoj) medicinskoj struci, zbog čega je dobio i naziv »otac hrvatske medikohistorije«. Sličan je bio i Barlèov interes za botaniku i uopće za prirodu. Posebnu ljubav prema bilju naslijedio je još od oca. Svojim sustavnim (botaničkim) radom sam je postao pravi botanički stručnjak. S vlastitim herbarijem ravnao je svjesno i znanstveno. Uz svaku pohranjenu biljku u herbarijima, s druge strane zapisivao njihova imena na latinskom, njemačkom i hrvatskom jeziku. Svoju bogatu zbirku herbarija ostavio je Nadbiskupijskoj klasičnoj gimnaziji na Šalati u Zagrebu.⁷⁴

Barlè je živio za svoj poziv, zvanje i više »ljubavi« istovremeno: za vjeru, znanost i umjetnost. Zato je bio poštivan od crkvenih, kulturnih i znanstvenih (su)radnika i ljubljen od svojih kolega i prijatelja. Svojim djelovanjem odužio se svojoj (primarnoj) domovini Sloveniji, koja mu je dala život

⁶⁵ Ubrani kako po Hrvatskoj tako i u Sloveniji.

⁶⁶ Hrvatski (gradišćanski) kantor učitelj, pisac. Godine 1900. zamijenio je Mihovilja Nakovića (1840. – 1900.), još jednoga od hrvatskih (gradišćanskih) pisaca, kantora, skupljača narodnih pjesama i učitelja, i vodio glavnu brigu za gradišćanske Hrvate.

⁶⁷ Dočkal, 1942., str. 9–12.

⁶⁸ Valjak, 1970., str. 4 navodi oko 570 (svih) članaka: oko 260 na slovenskom jeziku i oko 310 na hrvatskom jeziku.

⁶⁹ Kolarić, str. 28.

⁷⁰ Imao je od glazbenoga školovanja samo studij violine (Valjak, 1970., str. 6).

⁷¹ Kolarić, *Isto*, str. 29.

⁷² *Isto*.

⁷³ Medicinske povijesti (*Isto*).

⁷⁴ Kolarić, *Isto*.

Grobica kanonika na zagrebačkom Mirogoju (u kojoj je pokopan i J. Barlè).

i svojoj (drugoj) domovini Hrvatskoj, koja mu je omogućila plodan stvaralački život i životnu egzistenciju.⁷⁵ S cjelovitim djelom, posebno glazbenim radom, Barlè je bio neponovljiv i jedinstven. Ne samo u svojem vremenu, nego i danas, i to posebno s usavršavanjem »bijelih lisa« u tadašnjoj hrvatski glazbenoj historiografiji. Zato je njegovo značenje i poticaj svima koji se još ne bave, ali će se baviti glazbenim pisanjem; i to bez obzira na nacionalnu pripadnost.⁷⁶ Uza sve to, Barlè slovi i za reformatora hrvatskoga crkvenoga pjevanja. Za *Svetu Ceciliju* općenito bismo mogli zaključiti da je to Barlèov životni rad; barem zbog najvećega broja njegovih članaka koji su ondje objavljeni, kao i zbog njezina uređivanja. Time si je sam, još za života, a i poslije, upisao ime na prve stranice povijesti hrvatske glazbe.⁷⁷

Hrvatski pjesnik Dragutin M. Domjanić (1875. – 1933.)⁷⁸ Barlèu je još za života otpjevao prigodnu pjesmu.⁷⁹

⁷⁵ *Isto*, str. 30.

⁷⁶ Pettan, urednici (*Isto*).

⁷⁷ Valjak, 1970., *Isto*, str. 32.

⁷⁸ Punim imenom: M. /Milivoj Ivan Franjo Karlo Ladislav/, pjesnik i pravnik.

⁷⁹ Pettan (Kolarić, 1982., *Isto*). Uglazbio ju je kao solo pjesmu (za glas i glasovir) /karlovački/ hrvatski skladatelj Rudolf Tačlik (1894. – 1942.). Izišla je

KRATICE

- CG – Crkveni glasbenik / Crkveni glazbenik
 CZ – Cankarjeva založba (u Ljubljani)
 dLib – Digitalna knjižnica, NUK (Ljubljana)
 FK – Franc Križnar (autor)
 HAZU – Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti (u Zagrebu)
 HKD – Hrvatsko kulturno društvo
 ISN – Inštitut za slovensko narodopisje
 ZRC SAZU
 JAZU – Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti (u Zagrebu)
 MUO – Muzej za umjetnost i obrt (u Zagrebu)
 NDS – Nadbiskupijski duhovni stol (u Zagrebu)
 NŠAL – Nadškofijski arhiv v Ljubljani
 NUK – Narodna in univerzitetna knjižnica (u Ljubljani)
 SAZU – Slovenska akademija znanosti in umetnosti (u Ljubljani)
 ZRC – Znanstvenoraziskovalni center (SAZU)
 ŠAK – Škofijski arhiv Koper
 ŠZ – Štrekljeva zapuščina ISN ZRC SAZU
 ZAL – Zgodovinski arhiv Ljubljana
 Ž – župa

IZVORI I LITERATURA

Arhivi i muzeji

- dLib NUK, Ljubljana
 Muzej za umjetnost i obrt (Zagreb)
 NŠAL
 ZAL, Enota za Dolenjsko in Belo krajino, Novo Mesto

Leksikoni

- Hrvatski biografski leksikon*. 1983. Zagreb: Leksikografski zavod »Miroslav Krleža«.

zajedno s još nekim drugim skladateljevima i s glazbom skladatelja slovenske narodne glazbe J. Gotovca, A. Pordesa, Đ. Prejca i I. Tijardovića – zajedno 14 djela kod zagrebačke izdavačke kuće F. Šidak, Prolaz Tuškanac (?); original u Gradskoj knjižnici Zagreb / Glazbeni odjel.

Leksikon hrvatske crkvene glazbe. 2011. Zagreb: Modrijani.

Novi Slovenski biografski leksikon.

Primorski slovenski biografski leksikon.

Razum, Stjepan. (u pripremi; 2018). *Leksikon svećenika zagrebačke metropolije.* Zagreb.

Slovenska biografija.

Slovenski biografski leksikon.

Monografije

Cvetko, Dragotin. 1964. *Stoletja slovenske glasbe.* Ljubljana: Cankarjeva založba.

Štrekelj, Karel. 1895-1923. *Slovenske narodne pesmi, I. – IV.* Ljubljana: Slovenska matica in (reprint); Isti. 1980. Ljubljana: Slovenska matica in Cankarjeva založba.

Valjak, Vladimira (Ljubica; sestra M.). 1970. *Doprinos Janka Barlea razvoju hrvatske crkvene glazbe.* Diplomski radnja. Zagreb: Rimokatolički bogoslovni fakultet u Zagrebu. Institut za crkvenu glazbu.

Članci

Demović, Miho. 1982. »Janko Barle kao urednik 'Svete Cecilije'« (*Sv. Cecilija*, 52/1982., br. 2, Zagreb, str. 36-42).

Dočkal, Kamilo. 1941. »Msgr. Janko Barle – nacrt života« (*Sv. Cecilija*, 35/1941, br. 2, Zagreb, lipanj, str. 5-12).

Dočkal, Kamilo. 1942. »Bibliografija msgra. Janka Barle-a« (svršetak; *Sv. Cecilija*, 36/1942, I.-II., Zagreb, str. 5-12).

Dočkal, Kamilo. 1942. »Književni rad msgra. Janka Barle-a u očima kritike« (*Sv. Cecilija*, 36/1942., br. 2, ožujak-travanj, Zagreb, str. 49-52).

Dočkal, Kamilo. 1942. »Iz korespondencije msgra. Janka Barle-a« (*Sv. Cecilija*, 36/1942., br. 3-4, svibanj-kolovoz, Zagreb, str. 108-114).

Ferjančič, Fran. 1931. »Spominčica na grob † nadučitelja Ivana Barle« (*Cerkveni glasbenik*, 54/1931., št. 1, 2, str. 13-15).

Kolarić, Juraj. 1982. »Život i djelo Janka Barle-a« (*Sv. Cecilija*, 52/1982., br. 2, Zagreb, str. 26-30).

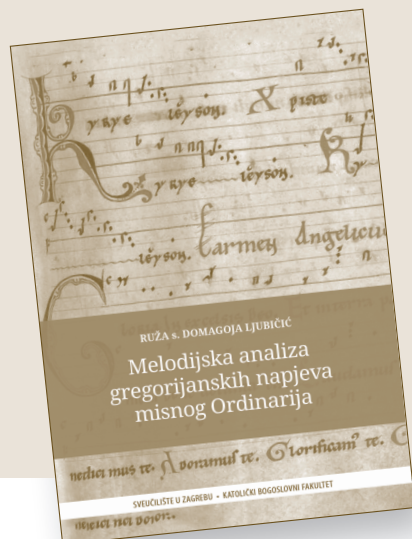
Vilhar, Fran Serafin. 1928./4. »Moji memoari« (*Sv. Cecilija*, br. 5, str. 225-230).

Web stranice i elektronički izvori

dLib, NUK Ljubljana

www.primorci.si

MELODIJSKA ANALIZA GREGORIJSKIH NAPJEVA

Knjiga tiskana 2019. godine u izdanju Sveučilišta u Zagrebu i Katoličkoga bogoslovnoga fakulteta u Zagrebu. *Melodijska analiza gregorijanskih napjeva misnog Ordinarija* može se nabaviti na Katoličkom bogoslovnom fakultetu, Vlaška 38, Zagreb.